Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

5. prosinca 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Postupak za europski platni nalog – Uredba (EZ) br. 1896/2006 – Europski platni nalog koji je proglašen izvršivim – Dostava sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima – Uredba (EZ) br. 1393/2007 – Propuštanje valjane dostave utvrđeno tijekom izvršenja – Nacionalni propis koji predviđa pravno sredstvo koje tuženiku omogućuje podnošenje zahtjeva za poništenje europskog platnog naloga – Pravne posljedice – Obveza suda pred kojim je pokrenut postupak da europski platni nalog proglasi ništavim”

U predmetu C-389/23,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Amtsgericht Wedding (Općinski sud u Weddingu, Njemačka), odlukom od 19. svibnja 2023., koju je Sud zaprimio 27. lipnja 2023., u postupku

Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH

protiv

Oranzherii Gimel II EOOD,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: F. Biltgen (izvjestitelj), predsjednik prvog vijeća u svojstvu predsjednika drugog vijeća, M. L. Arastey Sahún, predsjednica petog vijeća i J. Passer, sudac,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH, W. Kreuzer i F. Sturm, *Rechtsanwälte*,

– za Oranzherii Gimel II EOOD, W. Hoffmann, *Rechtsanwalt*,

– za Europsku komisiju, S. Noë i J. Vondung, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL 2006., L 399, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 7., str. 94.) i Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL 2007., L 324, str. 79.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 7., str. 171.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Bulgarfrukt – Fruchthandelsa GmbH, društva s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Njemačkoj, s jedne strane, i Oranzherii Gimela II EOOD (u daljnjem tekstu: Oranzherii), društva s ograničenom odgovornošću s jednim članom sa sjedištem u Bugarskoj, s druge strane, u vezi s izvršenjem europskog platnog naloga.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba br. 1896/2006

3 U skladu s uvodnim izjavama 9., 10., 24. i 26. Uredbe br. 1896/2006:

„(9) Svrha ove Uredbe je pojednostavnjivanje, ubrzavanje i smanjenje troškova parničenja u prekograničnim slučajevima koji se odnose na nesporne novčane tražbine uvodeći postupak europskog platnog naloga u svim državama članicama određivanjem minimalnih standarda čije poštovanje nepotrebnima čini bilo kakve međupostupke u državama članicama izvršenja prije priznavanja i izvršenja.

(10) Postupak utvrđen ovom Uredbom trebao bi poslužiti kao dodatno i neobvezno sredstvo tužitelju, koji ima slobodu pokrenuti postupak kojeg predviđa nacionalno pravo. U skladu s tim, ovom se Uredbom ne zamjenjuju i ne usklađuju postojeći mehanizmi za naplatu nespornih zahtjeva u skladu s nacionalnim pravom.

[…]

(24) Prigovor podnesen u vremenskom roku trebao bi obustaviti postupak europskog platnog naloga i dovesti do automatskog prijenosa slučaja u redovni građanski postupak, osim ako tužitelj nije izričito zatražio da se postupak u tom slučaju okonča. Za potrebe ove Uredbe, poimanje redovnoga građanskog postupka ne bi trebalo nužno tumačiti u smislu nacionalnog zakonodavstva.

[…]

(26) Sudske takse iz članka 25. ne bi trebale uključivati, na primjer, odvjetničke troškove ili troškove za dostavljanje dokumenata subjekta koji nije sud.”

4 Članak 1. te uredbe određuje:

„1. Svrha ove Uredbe je:

(a) pojednostavnjivanje, ubrzavanje i smanjenje troškova parničenja u prekograničnim slučajevima koji se odnose na nesporne novčane tražbine uspostavljanjem postupka europskog platnog naloga;

i

(b) omogućivanje slobodnog protoka europskih platnih naloga u svim državama članicama određivanjem minimalnih standarda čije poštovanje nepotrebnim čini bilo kakve međupostupke u državama članicama izvršenja prije priznavanja i izvršenja.

2. Ova Uredba ne sprečava tužitelja da uloži zahtjev u smislu članka 4. pokretanjem drugog postupka koji ima na raspolaganju u skladu s pravom jedne od država članica ili prava Zajednice.”

5 Člankom 12. te uredbe, naslovljenim „Izdavanje europskog platnog naloga”, u stavcima 3. i 5. propisuje se:

„3. U europskom platnom nalogu tuženika se poučava o mogućnosti da:

(a) tužitelju plati iznos koji je naveden u nalogu; ili

ili

(b) ospori nalog tako što na sudu porijekla uloži prigovor, koji mora biti poslan unutar 30 dana od dostave naloga tuženiku.

[…]

5. Sud osigurava dostavu naloga tuženiku u skladu s nacionalnim pravom i na način koji ispunjava minimalne standarde iz članaka 13., 14. i 15.”

6 Članak 13. Uredbe br. 1896/2006, naslovljen „Dostava s dokazom o preuzimanju od strane tuženika”, propisuje:

„Europski platni nalog može se dostaviti tuženiku u skladu s nacionalnim pravom države u kojoj se izvršava dostava na jedan od sljedećih načina:

(a) osobnom dostavom s potvrdom preuzimanja, koja uključuje datum primitka, a koju potpisuje tuženik;

(b) osobnom dostavom koja se potvrđuje ispravom koju potpisuje nadležna osoba koja je izvršila dostavu a u kojoj se navodi da je tuženik preuzeo dokument ili ga je odbio preuzeti bez zakonitog obrazloženja, te datuma dostave;

(c) dostava poštom koja je potvrđena priznanicom koja uključuje datum primitka a koju potpisuje i vraća tuženik;

(d) dostava elektroničkim putem kao što je faks uređaj ili elektronička pošta, koja je potvrđena priznanicom, uključujući datum primitka, a koju potpisuje i vraća tuženik.”

7 Članak 14. Uredbe br. 1896/2006, naslovljen „Dostava bez dokaza o preuzimanju od strane tuženika”, propisuje:

„1. Europski platni nalog također se može dostaviti tuženiku u skladu s nacionalnim pravom države u kojoj se izvršava dostava na jedan od sljedećih načina:

(a) osobnom dostavom na tuženikovu osobnu adresu osobama koje žive u istom kućanstvu kao tuženik ili su u njemu zaposlene;

(b) u slučaju samozaposlenog tuženika ili pravne osobe, osobnom dostavom u tuženikov poslovni prostor osobama koje tuženik zapošljava;

(c) odlaganjem naloga u tuženikov poštanski sandučić;

(d) pohranjivanjem naloga u poštanskom uredu ili kod nadležnog javnog tijela, uz obavijest o tom pohranjivanju koja se dostavlja u tuženikov poštanski sandučić, pod uvjetom da se u pisanoj obavijesti jasno navede da se radi o sudskoj ispravi ili da se navede pravni učinak obavijesti, odnosno da se radi o dostavi sudskih dokumenta te da počinju teći rokovi;

(e) dostava poštom bez dokaza iz stavka 3. u slučaju kada tuženik ima adresu u državi članici porijekla;

(f) dostava elektroničkim putem koja se potvrđuje automatskom potvrdom dostave, pod uvjetom da je tuženik unaprijed izričito prihvatio takav način dostave.

2. Za potrebe ove Uredbe, dostava na temelju stavka 1. nije prihvatljiva ako tuženikova adresa nije sa sigurnošću poznata.

3. Dostava u skladu sa stavkom 1. točkama (a), (b), (c) i (d) potvrđuje se:

(a) dokumentom koji je potpisala nadležna osoba koja je izvršila dostavu, u kojem se navode:
i. način dostave;

i

ii. datum dostave;

i

iii. u slučaju da je nalog dostavljen osobi koja nije tuženik, ime dotične osobe i njezin odnos s tuženikom;

ili

(b) priznanica osobe kojoj je dokument dostavljen, na temelju stavka 1. točke (a) i (b).”

8 Članak 15. iste Uredbe, naslovljen „Dostava zastupniku”, glasi:

„Dostava u skladu s člancima 13. ili 14. također se može izvršiti tuženikovu zastupniku.”

9 Članak 16. navedene uredbe, naslovljen „Osporavanje europskog platnog naloga”, određuje:

„1. Tuženik može uložiti prigovor na europski platni nalog pred sudom porijekla koristeći se standardnim obrascem F koji je utvrđen u Prilogu VI., koji mu se dostavlja zajedno s europskim platnim nalogom.

2. Prigovor se šalje unutar 30 dana od dostave naloga tuženiku.

[…]”

10 U skladu s člankom 18. iste uredbe, naslovljenim „Izvršivost”:

„1. Ako u roku iz članka 16. stavka 2., uzimajući u obzir primjereno razdoblje za zaprimanje prigovora, sudu porijekla nije uložen ni jedan prigovor, sud porijekla bez odgađanja proglašava izvršivost europskog platnog naloga koristeći se standardnim obrascem G koji je utvrđen u Prilogu VII. Sud potvrđuje datum dostave.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., formalne zahtjeve za izvršivost uređuje pravo države članice porijekla.

3. Sud šalje izvršivi europski nalog za plaćanje tužitelju.”

11 Članak 26. Uredbe br. 1896/2006, naslovljen „Veza s nacionalnim procesnim pravom”, određuje:

„Sva procesna pitanja koja nisu posebno određena ovom Uredbom uređuje nacionalno pravo.”

12 U članku 27. te uredbe određuje se:

„Ova Uredba ne utječe na primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 od 29. svibnja 2000. o dostavi, sudskih i izvansudskih dokumenata u građanskim ili trgovačkim stvarima u državama članicama [(SL 2000., L 160, str. 37.)].”

Uredba br. 1393/2007

13 U članku 1. stavku 1. Uredbe br. 1393/2007 određuje se:

„Ova se Uredba primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima kada sudsko ili izvansudsko pismeno mora biti poslano iz jedne države članice u drugu radi njegove dostave. Posebno, ona se neće protezati na porezne, carinske ili upravne predmete niti na odgovornost države za djelovanja ili propuste u izvršavanju državnih ovlasti (*acta iure imperii*).”

14 U stavku 1. članka 7. te uredbe, naslovljenog „Dostava pismena”, određuje se:

„Tijelo za zaprimanje samo dostavlja pismeno ili nalaže da pismeno bude dostavljeno, bilo u skladu s propisima države članice primateljice ili na poseban način koji zahtijeva tijelo za slanje, osim ako takav način nije sukladan pravu države članice.”

15 U skladu s člankom 8. iste uredbe, naslovljenim „Odbijanje primitka pismena”:

„1. Tijelo za zaprimanje, korištenjem standardnog obrasca iz Priloga II., obavješćuje adresata da može odbiti primitak pismena koje se dostavlja u vrijeme dostave ili njegovim vraćanjem tijelu za zaprimanje u roku od tjedan dana, ako pismeno nije napisano, ili se u njegovom prilogu ne nalazi prijevod, na jednom od sljedećih jezika:

(a) na jeziku koji adresat razumije; ili

(b) službenom jeziku države članice primateljice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, službenom jeziku ili na jednome od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava.

2. Ako je tijelo za zaprimanje obaviješteno da adresat odbija primitak pismena koje se dostavlja u skladu sa stavkom 1., o tome odmah obavješćuje tijelo za slanje putem potvrde iz članka 10. i vraća zahtjev i pismeno za koje se zahtijeva prijevod.

3. Ako je adresat odbio primiti pismeno u skladu sa stavkom 1., dostava pismena se može ispraviti putem dostave adresatu u skladu s odredbama ove Uredbe o pismenu u čijem prilogu se nalazi prijevod na jezik naveden u stavku 1. U tom slučaju, datum dostave pismena je datum na koji je pismeno u čijem prilogu se nalazi prijevod dostavljeno u skladu s propisima države članice primateljice. Međutim, ako se u skladu s pravom države članice, pismeno mora dostaviti u određenom roku, datum koji će se uzeti u obzir u pogledu podnositelja zahtjeva je datum dostave prvog pismena utvrđen u skladu s člankom 9. stavkom 2.

[…]”

Njemačko pravo

16 Članak 1092.a Zivilprozessordnunga (Zakonik o građanskom postupku, u daljnjem tekstu: ZPO), naslovljen „Pravni lijekovi u slučaju propuštanja dostave ili u slučaju nepravilne dostave europskog platnog naloga”, glasi kako slijedi:

„1. Tuženik može zahtijevati poništenje europskog platnog naloga ako mu europski platni nalog

1. nije dostavljen, ili

2. mu je dostavljen na način koji ne ispunjava zahtjeve iz članaka 13. do 15. Uredbe [br. 1896/2006].

Zahtjev se podnosi u roku od mjesec dana od trenutka kada je tuženik saznao ili je mogao saznati za izdavanje europskog platnog naloga ili za propuštanje dostave. Ako sud prihvati zahtjev na temelju jednog od razloga navedenih u prvoj rečenici, europski platni nalog proglašava se ništavim.

2. Ako je sud u trenutku podnošenja zahtjeva u skladu sa stavkom 1. prvom rečenicom europski platni nalog već proglasio izvršivim u skladu s člankom 18. Uredbe [br. 1896/2006] i sada prihvaća zahtjev, izvršenje platnog naloga proglašava nedopuštenim. Stavak 1. treća rečenica primjenjuje se *mutatis mutandis*.

3. Odluka se donosi u obliku rješenja. Protiv rješenja nije dopušten pravni lijek. Članak 1092. stavci 2. do 4. primjenjuje se *mutatis mutandis*.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

17 Na zahtjev društva Bulgarfrukt, Amtsgericht Wedding (Općinski sud u Weddingu, Njemačka), sud koji je uputio zahtjev, izdao je 4. siječnja 2019. europski platni nalog protiv društva Oranzherii.

18 Bugarsko tijelo za zaprimanje potvrdilo je da je dostava tog naloga izvršena 26. srpnja 2019. na temelju Uredbe br. 1393/2007. Međutim, u toj se potvrdi ne navodi koji je način dostave korišten, osim što je na bugarskom jeziku navedeno: „[o]soba je napustila tu adresu i njezina [trenutačna] adresa nije upisana u registar. Odluke se […] smatraju pravilno dostavljenima”.

19 Budući da je pretpostavio da je dostava valjano izvršena, sud koji je uputio zahtjev proglasio je 24. travnja 2020. navedeni europski platni nalog izvršivim na temelju članka 18. stavka 1. Uredbe br. 1896/2006.

20 Dopisom telefaksom od 1. ožujka 2021. društvo Oranzherii podnijelo je prigovor protiv tog europskog platnog naloga ističući da je za njega prvi put saznalo 24. veljače 2021. u okviru mjera prisilnog izvršenja.

21 Nakon što je sud koji je uputio zahtjev obavijestio to društvo o dostupnim pravnim lijekovima, ono je podneskom od 25. ožujka 2021. podnijelo pravni lijek na temelju članka 1092.a ZPO-a.

22 Što se tiče tog pravnog sredstva, predviđenog člankom 1092.a ZPO-a, protiv europskog platnog naloga, sud koji je uputio zahtjev najprije iznosi dvojbe u pogledu usklađenosti tog članka 1092.a s pravom Unije.

23 Naime, nalažući sudu pred kojim se vodi postupak da poništi europski platni nalog koji nije dostavljen ili nije dostavljen na valjan način, njemački je propis zahtjevniji od načela koja proizlaze iz presude od 4. rujna 2014., eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen (C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144), prema kojem bi takva situacija trebala dovesti do ništavosti proglašenja izvršivosti takvog europskog platnog naloga.

24 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev smatra, kao prvo, da se člankom 1092.a stavkom 1. ZPO-a povređuju odredbe članaka 16. i 17. Uredbe br. 1896/2006 jer se njime unaprijed omogućuje korištenje pravnim sredstvom, iako rok za podnošenje prigovora protiv takvog europskog platnog naloga još nije počeo teći.

25 Kao drugo, ako tuženik slučajno sazna da protiv njega postoji europski platni nalog i ako podnese pravni lijek na temelju članka 1092.a ZPO-a, sud pred kojim je pokrenut postupak trebao bi okončati predmetni postupak za izdavanje europskog platnog naloga, umjesto da naloži novu dostavu koja bi dovela do pravnih posljedica iz članaka 16. i 17. Uredbe br. 1896/2006.

26 Kao treće, pravno sredstvo predviđeno člankom 1092.a ZPO-a bi moglo biti prepreka korisnom učinku te uredbe, čiji je cilj osigurati pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta uklanjanjem prepreka dobrom funkcioniranju parničnih postupaka jer bi tužitelj mogao odustati od korištenja postupkom za izdavanje europskog platnog naloga zbog rizika da bi podnošenje pravnog lijeka na temelju članka 1092.a ZPO-a spriječilo europski platni nalog koji je ishodio.

27 Kao četvrto, načelo koje proizlazi iz presude od 2. ožujka 2017., Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157), prema kojem nedostavljanje obrasca predviđenog Uredbom br. 1393/2007 ne dovodi do ništavosti cijele predmetne dostave, nego zahtijeva da sud pred kojim je pokrenut postupak naknadno ispravi takav propust, treba vrijediti i u okviru postupka europskog platnog naloga uspostavljenog Uredbom br. 1896/2006 (presuda od 6. rujna 2018., Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675).

28 Kao peto i posljednje, u tom smislu također ide u prilog činjenica da Uredba (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (SL 2020., L 405, str. 40.) u članku 12. stavcima 5. i 6. sada predviđa odredbe o mogućnosti ispravka dostave zbog nepravilnosti kojima je ta dostava zahvaćena, a da te nepravilnosti ne dovode do ništavosti te dostave u cijelosti.

29 Nadalje, sud koji je uputio zahtjev dvoji o činjenici da je sud pred kojim je pokrenut postupak, kada prihvati pravni lijek iz članka 1092.a ZPO-a, iako je već proglasio europski platni nalog izvršivim, također dužan, na temelju tog članka 1092.a, proglasiti ovrhu na temelju tog platnog naloga nedopuštenom, što ima za posljedicu trajno sprječavanje tog izvršenja, dok bi u slučaju puke nevaljanosti proglašenja izvršivosti europskog platnog naloga bilo moguće da, nakon nove valjane dostave, potonji europski platni nalog postane izvršan.

30 Naposljetku, taj se sud pita može li tuženik valjano podnijeti prigovor protiv postojećeg platnog naloga i prije nego što mu je on valjano dostavljen, s obzirom na to da je Sud u točki 49. presude od 4. rujna 2014., eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen (C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144) presudio da se u takvim okolnostima ne može primijeniti postupak prigovora predviđen u člancima 16. i 17. Uredbe br. 1896/2006.

31 Osim toga, navedeni sud pojašnjava da bi, u slučaju da je obvezan provesti novu dostavu u skladu s minimalnim standardima predviđenima tom uredbom, on tuženika upozorio da, opreza radi, treba podnijeti novi prigovor. Međutim, pitanje može li se tuženik učinkovito braniti od europskog platnog naloga ne može ovisiti o neizvjesnom čimbeniku koji ovisi o dobroj volji suda pred kojim je pokrenut postupak.

32 U tim je okolnostima Amtsgericht Wedding (Općinski sud u Weddingu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li Uredbu [br. 1393/2007] te Uredbu [br. 1896/2006] tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis kojim se predviđa da sud treba u okviru pravnog lijeka proglasiti europski platni nalog ništavim ako nije dostavljen drugoj stranci u postupku ili joj nije dostavljen na valjan način?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo prethodno pitanje: treba li navedene uredbe tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis kojim se predviđa da izvršivost europskog platnog naloga treba proglasiti ništavom ako platni nalog nije dostavljen drugoj stranci u postupku ili joj nije dostavljen na valjan način?

3. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo prethodno pitanje: treba li Uredbu br. 1896/2006 tumačiti na način da druga stranka u postupku koja je saznala za izdavanje europskog platnog naloga, ali kojoj taj nalog još nije dostavljen ili joj nije dostavljen na valjan način, još ne može uložiti valjani prigovor na njega?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

33 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev, u biti, pita treba li odredbe Uredbe br. 1896/2006, u vezi s odredbama Uredbe br. 1393/2007, tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis na temelju kojeg je, ako europski platni nalog nije dostavljen tuženiku ili mu je dostavljen protivno minimalnim standardima iz članaka 13. do 15. Uredbe br. 1896/2006, sud kojem je podnesen pravni lijek protiv tog naloga obvezan proglasiti taj nalog ništavim.

34 Kao prvo, treba istaknuti da iz uvodne izjave 9. te iz članka 1. stavka 1. točke (a) Uredbe br. 1896/2006 proizlazi da je njezina svrha pojednostavnjivanje, ubrzavanje i smanjenje troškova parničenja u prekograničnim slučajevima koji se odnose na nesporne novčane tražbine uspostavljanjem postupka europskog platnog naloga (presuda od 15. rujna 2022., Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, t. 20.).

35 Taj pojednostavnjeni i ujednačeni postupak nije kontradiktoran. Naime, tuženik nema saznanja o izdavanju europskog platnog naloga sve do trenutka dok mu isti nije dostavljen, te je tek u tom trenutku obaviješten, kao što to proizlazi iz članka 12. stavka 3. Uredbe br. 1896/2006, o činjenici da tužitelju može platiti iznos iz tog naloga ili uložiti prigovor na njega pred sudom porijekla (vidjeti, u tom smislu, presudu od 15. rujna 2022., Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, t. 21. i navedenu sudsku praksu).

36 Tom se mogućnošću ulaganja prigovora nastoji nadoknaditi činjenica da sustavom koji je uspostavljen Uredbom br. 1896/2006 nije predviđeno tuženikovo sudjelovanje u postupku izdavanja europskog platnog naloga te mu se na taj način omogućava osporavanje tražbine nakon izdavanja europskog platnog naloga (presude od 22. listopada 2015., Thomas Cook Belgium, C-245/14, EU:C:2015:715, t. 28. i od 15. rujna 2022., Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, t. 24. i navedena sudska praksa).

37 Učinak tog prigovora jest okončanje postupka za europski platni nalog i automatski prijenos spora u redovni postupak, bilo europski postupak za sporove male vrijednosti predviđen Uredbom (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti (SL 2007., L 199, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 10., str. 100.), ili bilo koji drugi odgovarajući nacionalni građanski postupak, osim ako je tužitelj izričito zatražio da se u slučaju prigovora postupak okonča (vidjeti, u tom smislu, presude od 13. lipnja 2013., Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, t. 31. i od 15. rujna 2022., Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, t. 23.).

38 Kao drugo, valja podsjetiti na to da svaki europski platni nalog na koji se odnosi Uredba br. 1896/2006 mora biti dostavljen u skladu s minimalnim standardima iz članaka 13. do 15. te uredbe. U slučaju povrede tih minimalnih standarda ravnoteža između ciljeva koji se žele postići navedenom uredbom, odnosno brzine i učinkovitosti, s jedne strane, i poštovanja prava obrane, s druge strane, bila bi narušena (vidjeti, u tom smislu, presudu od 4. rujna 2014., eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, t. 37.).

39 U tom pogledu Sud je presudio da, u slučaju izostanka dostave u skladu s navedenim minimalnim standardima, rok za podnošenje prigovora ne počinje teći, tako da je upitna valjanost postupaka koji ovise o isteku tog roka, posebice postupka za proglašenje izvršivosti iz članka 18. Uredbe br. 1896/2006, čak i ako su već pokrenuti (vidjeti, u tom smislu, presudu od 4. rujna 2014., eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, t. 43.).

40 Kao treće, iz članka 1. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 1896/2006, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 9., proizlazi da se njome određuju „minimaln[i] standard[i]" radi omogućavanja slobodnog protoka europskih platnih naloga. Navedenom uredbom uspostavlja se jedinstveni instrument naplate koji jamči istovjetne uvjete vjerovnicima i dužnicima u cijeloj Uniji, pri čemu predviđa primjenu postupovnog prava država članica na svako postupovno pitanje koje nije izričito uređeno tom uredbom (vidjeti, u tom smislu, presude od 13. lipnja 2013., Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, t. 28. i od 15. rujna 2022., Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, t. 28. i navedenu sudsku praksu).

41 S obzirom na to da Uredba br. 1896/2006 ne određuje ništa u odnosu na moguća pravna sredstva koja stoje na raspolaganju tuženiku kada se tek nakon proglašenja izvršivosti europskog platnog naloga utvrdi da taj nalog nije dostavljen ili da nije dostavljen na način koji je u skladu s minimalnim standardima utvrđenima u člancima 13. do 15. te uredbe, ta postupovna pitanja i dalje su uređena nacionalnim pravom, u skladom s člankom 26. navedene uredbe (vidjeti, u tom smislu, presudu od 4. rujna 2014., eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, t. 46. i 47.).

42 Kao četvrto, kad je riječ o pitanjima iz područja dostave europskog platnog naloga koja nisu uređena Uredbom br. 1896/2006, iz sudske prakse Suda proizlazi da se ona moraju, prema potrebi, riješiti u skladu s Uredbom br. 1393/2007, s obzirom na to da članak 27. Uredbe br. 1896/2006 određuje da ona ne utječe na primjenu Uredbe br. 1348/2000 i da je potonja stavljena izvan snage i zamijenjena Uredbom br. 1393/2007, čiji članak 25. stavak 2. precizira da pozivanja na Uredbu br. 1348/2000 treba shvatiti kao pozivanja na Uredbu br. 1393/2007 (vidjeti, u tom smislu, presudu od 6. rujna 2018., Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, t. 39. i 40.).

43 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je u Uredbi br. 1393/2007 predviđeno, u njezinu članku 8. stavku 1., da adresat pismena koje se dostavlja ima pravo na odbijanje primitka istog zato što predmetno pismeno nije napisano na jeziku koji razumije ili se u njegovu prilogu ne nalazi prijevod na jezik koji razumije (presuda od 2. ožujka 2017., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, t. 49.).

44 Naime, treba paziti ne samo na to da primatelj pismena uistinu primi predmetno pismeno već i da mu se omogući da sazna za postupak koji je protiv njega pokrenut u inozemstvu i da stvarno i potpuno razumije njegov smisao i doseg, na način da se može učinkovito koristiti svojim pravima u državi članici pošiljateljici (presuda od 6. rujna 2018., Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, t. 34. i navedena sudska praksa).

45 Međutim, da bi pravo na odbijanje primitka iz članka 8. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007 moglo na koristan način proizvoditi svoje učinke, potrebno je da je adresat pismena na primjeren način obaviješten o postojanju tog prava korištenjem standardnog obrasca iz Priloga II. toj uredbi (vidjeti, u tom smislu, presudu od 2. ožujka 2017., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, t. 53. i 54.).

46 Sud je iz toga zaključio da je tijelo zaduženo za dostavu dužno, u svim okolnostima i da ne raspolaže marginom prosudbe, obavijestiti adresata pismena o njegovu pravu da odbije njegov primitak, sustavno koristeći u tu svrhu taj standardni obrazac (vidjeti, u tom smislu, presudu od 6. rujna 2018., Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, t. 38. i navedenu sudsku praksu).

47 Kada je pismeno dostavljeno njegovu adresatu, a da mu nije priložen taj obrazac, tijelo za zaprimanje mora ispraviti taj propust na način da adresata bez odgode obavijesti o njegovu pravu da odbije primitak navedenog pismena, dostavljajući mu isti standardni obrazac (vidjeti, u tom smislu, presudu od 6. rujna 2018., Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, t. 50. i navedenu sudsku praksu).

48 Sud je presudio da neprilaganje standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 ne dovodi do ništavosti pismena koje se dostavlja kao ni postupka dostave, s obzirom na to da takav učinak ne bi bio u skladu s ciljem koji se želi postići tom uredbom, to jest uspostavljanjem izravnog, brzog i učinkovitog načina slanja pismena u građanskim i trgovačkim stvarima između država članica (presuda od 6. rujna 2018., Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, t. 49. i navedena sudska praksa).

49 Stoga se nacionalnim propisom ne može odrediti, a da se pritom ne povrijedi Uredba br. 1393/2007, da se nedostavljanje tog standardnog obrasca mora sankcionirati ništavošću (vidjeti, u tom smislu, presudu od 2. ožujka 2017., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, t. 62.).

50 Sudu koji je uputio zahtjev treba odgovoriti u svjetlu tih razmatranja.

51 U ovom slučaju, iz utvrđenja suda koji je uputio zahtjev proizlazi da dostava koju je izvršilo tijelo za zaprimanje očito ne poštuje minimalne standarde iz članaka 13. do 15. Uredbe br. 1896/2006, s obzirom na to da je tuženik iz glavnog postupka za postojanje predmetnog europskog platnog naloga saznao tek u trenutku njegova izvršenja.

52 U tom pogledu iz sudske prakse navedene u točkama 39. i 41. ove presude proizlazi, s jedne strane, da proglašenje izvršivosti takvog europskog platnog naloga treba smatrati nevaljanim i, s druge strane, da nacionalno pravo uređuje eventualna pravna sredstva kojima tuženik raspolaže ako se tek nakon tog proglašenja pokaže da taj nalog nije dostavljen ili da nije dostavljen na način koji je u skladu s minimalnim standardima utvrđenima u člancima 13. do 15. Uredbe br. 1896/2006.

53 U ovom slučaju njemačko pravo u članku 1092.a ZPO-a predviđa takvo pravno sredstvo, u okviru kojeg je sud pred kojim je pokrenut postupak dužan proglasiti takav europski platni nalog ništavim.

54 Međutim, ako europski platni nalog nije dostavljen tuženiku ili nije dostavljen na način koji je u skladu s minimalnim standardima utvrđenima u člancima 13. do 15. Uredbe br. 1896/2006, tuženik nije primio potrebne obrasce, osobito onaj koji sadržava predmetni europski platni nalog i onaj kojim ga se obavještava o njegovu pravu da podnese prigovor protiv tog naloga, tako da nije uredno obaviješten o postojanju ili temelju europskog platnog naloga izdanog u odnosu na njega (vidjeti, u tom smislu, presudu od 4. rujna 2014., eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, t. 41.).

55 Iz toga proizlazi da nedostavljanje europskog platnog naloga ili nepoštovanje minimalnih standarda utvrđenih u člancima 13. do 15. Uredbe br. 1896/2006 treba razlikovati od nedostavljanja adresatu pismena standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007, kojim ga se obavještava o njegovu pravu da odbije primitak tog pismena u slučaju da ono nije sastavljeno na jeziku za koji se smatra da ga razumije ili mu nije priložen prijevod na taj jezik.

56 Iako u skladu sa sudskom praksom navedenom u točkama 47. i 48. ove presude tijelo za zaprimanje mora bez odgađanja ispraviti propust dostave tog standardnog obrasca i ne može ga se sankcionirati proglašenjem ništavosti, jer bi se time ugrozilo cilj Uredbe br. 1393/2007, valja utvrditi da ta sudska praksa nije primjenjiva u slučaju u kojem nacionalni sud poništi europski platni nalog koji nije dostavljen ili koji je dostavljen protivno minimalnim standardima predviđenima u člancima 13. do 15. Uredbe br. 1896/2006, s obzirom na to da je takvo poništenje u skladu s ciljevima potonje uredbe.

57 Naime, čim je osporena tražbina koja je dovela do europskog platnog naloga, što je očito slučaj kada tuženik podnese pravni lijek protiv izvršenja europskog platnog naloga čija dostava sadržava nepravilnosti, više se ne primjenjuje posebni postupak uređen Uredbom br. 1896/2006 s obzirom na to da su, kao što to proizlazi iz članka 1. stavka 1. točke (a) te uredbe, njezini ciljevi pojednostavnjenja, ubrzavanja i smanjenja troškova relevantni samo kad je riječ o neosporenim tražbinama (vidjeti, u tom smislu, presude od 4. rujna 2014., eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, t. 39. i od 13. lipnja 2013., Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, t. 42.).

58 S obzirom na to, činjenica da se tuženik upoznao s postojanjem postupka za europski platni nalog čija dostava sadržava nepravilnosti slučajno ili tijekom izvršenja predmetnog platnog naloga, kao i trenutak u kojem tuženik osporava tražbinu koja je predmet tog naloga, nisu relevantni, s obzirom na to da se taj pravni lijek nužno podnosi, kao što to proizlazi iz sudske prakse navedene u točki 39. ove presude, čak i prije nego što rok predviđen za podnošenje prigovora iz članka 16. stavka 2. Uredbe br. 1896/2006 počne teći.

59 Osim toga, na temelju pomirivanja ciljeva Uredbe br. 1896/2006, odnosno brzine i učinkovitosti, s jedne strane, i poštovanja prava na obranu, s druge strane, može se utvrditi da je na tužitelju da snosi eventualne rizike povezane s propuštanjem dostave ili s dostavom koja ne poštuje minimalne standarde predviđene u člancima 13. do 15. te uredbe.

60 Naime, kao što to proizlazi iz članka 1. stavka 2. Uredbe br. 1896/2006, na temelju kojeg postupak za europski platni nalog „ne sprečava tužitelja da uloži zahtjev […] pokretanjem drugog postupka koji ima na raspolaganju u skladu s pravom jedne od država članica ili prav[om] Zajednice”, europski platni nalog je fakultativan postupak kojim se ne zamjenjuju drugi postojeći postupci.

61 Osim toga, nijedna odredba Uredbe br. 1896/2006 u načelu se ne protivi tomu da, u slučaju odbijanja zahtjeva za europski platni nalog, vjerovnik o kojem je riječ istakne svoju tražbinu u okviru novog postupka za europski platni nalog.

62 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da odredbe Uredbe br. 1896/2006, u vezi s odredbama Uredbe br. 1393/2007, treba tumačiti na način da im se ne protivi nacionalni propis na temelju kojeg je, ako europski platni nalog nije dostavljen tuženiku ili mu je dostavljen protivno minimalnim standardima iz članaka 13. do 15. Uredbe br. 1896/2006, sud kojem je podnesen pravni lijek protiv tog naloga obvezan proglasiti taj nalog ništavim.

Drugo i treće pitanje

63 Uzimajući u obzir odgovor na prvo pitanje, nije potrebno odgovoriti na drugo i treće pitanje.

Troškovi

64 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Odredbe Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog, u vezi s odredbama Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000,

treba tumačiti na način da im se:

ne protivi nacionalni propis na temelju kojeg je, ako europski platni nalog nije dostavljen tuženiku ili mu je dostavljen protivno minimalnim standardima iz članaka 13. do 15. Uredbe br. 1896/2006, sud kojem je podnesen pravni lijek protiv tog naloga obvezan proglasiti taj nalog ništavim.

Potpisi